

HANDBOEK

ZO WERKEN WIJ
IN DE OPENBARE
RUIMTE

PURMEREND

 BEEMSTER
GEMEENTE WERELDERFGOED

Inhoud

Inleiding	2
Werkzaamheden en voetgangers	3
Werkzaamheden en fietsers	9
Werkzaamheden en gemotoriseerd verkeer	14
Werkzaamheden en openbaar vervoer	17
Werkzaamheden in winkelstraten, bij bedrijven en maatschappelijke voorzieningen	18
Nood- en hulpdiensten, veiligheid	23
Omleidingsroutes	25
Opslag bouwmaterialen	27
Parkeerplaatsen en werkzaamheden	29
Straatmeubilair, beelden en bomen	30
Afzettingen en bouwhekken	33
De verkeersregelaar	36
Geluidsoverlast	37
Logistiek	38
Sociale veiligheid	40
Dagelijks beheer van de werkomgeving	41
Verkeerslichten	42
Tijdelijke belijning	43
Bijlage A: Omleidingsroutes Richtlijnen tijdelijke bewegwijzering	44
Bijlage B: Afkortingen en definities	55

Inleiding

De Gemeente Purmerend wil dat werkzaamheden in de openbare ruimte met zo min mogelijk hinder voor de omgeving worden uitgevoerd. Zij stelt daarom voorschriften aan de uitvoering.

Dit handboek is opgesteld om u een goed inzicht te geven in deze voorschriften. Er is daarom veel gebruik gemaakt van fotomateriaal. Het handboek is daarmee geen wetboek, maar een beeldkwaliteitsplan van de tijdelijke situatie. De inrichting van de tijdelijke situatie is altijd maatwerk. Een winkelstraat is anders dan een polderweg. Met dit handboek krijgt u inzicht in de kwaliteit die de gemeente wenst.

Deze werkzaamheden worden uitgevoerd conform algemene randvoorwaarden CROW publicatie 988: "Werk in uitvoering Pakket 96b".

Leeswijzer

In dit handboek wordt door middel van foto's inzicht gegeven in de voorschriften rond uitvoering. Op de volgende manier geven wij aan wat goed, matig of slecht is:

Rood geeft een onacceptabele situatie aan

Oranje geeft een ongewenste situatie aan

Groen geeft de gewenste situatie aan

Belangrijke aandachtspunten worden aangegeven met een uitroepteken

In de bijlagen vindt u:

- A. Omleidingsroutes richtlijnen tijdelijke bewegwijzering
- B. Afkortingen en definities die je tegenkomt in de uitvoering

Werkzaamheden en voetgangers

Voetgangers moeten goed langs het werkterrein worden geleid. Leg duidelijke, goed begaanbare en veilige looproutes aan. Bewaak tijdens de werkzaamheden de kwaliteit van de looproute. Bedenk dat de looproutes ook geschikt moeten zijn voor ouderen, gehandicapten, mensen met kinderwagens etc.

Bij toepassing van loopschotten (ook over sleuven) dient altijd voor een minimale loopbreedte van 1.20 meter breed te worden gezorgd. Loopschotten (0,80 x 2,00) dienen in het midden bij een puntlast van 75kg een maximale doorbuiging te hebben van 2 cm. De stroefheid dient minimaal 55 SRT te zijn. Loopschotten mogen ten opzichte van elkaar geen hoogteverschil hebben (tolerantie 0-5 mm). Indien loopschotten ook na werktijd over een sleuf moeten blijven liggen, moeten ze voorzien worden van leuningen.

Goed aaneengesloten loopschotten. Halfgesloten hekken met de voeten aan de binnenzijde. Sluit eventueel, als gidslijn voor visueel gehandicapten en blinden, de onderkant van het hek af met een gele gidslijn.

Goed vlakgelegde loopschotten. Goede brede doorgang. Gebruik bij een onveilig werkvak half-gesloten hoge hekken. Fietsen kunnen niet worden vastgemaakt en de doorgang blijft behouden. Door de loopschotten niet direct tegen de gevels te plaatsen, blijft er ruimte voor huisvuil etc. en blijft de doorgangsruijme op de loopschotten behouden. Langs de onderzijde is een gele zichtlijn aangebracht. Deze contrastkleur is beter waarneembaar voor visueel gehandicapten.

Behoud doorgang. Geen materieel op de looproute. Hoogteverschillen moeten ook voor gehandicapten en bejaarden overbrugbaar zijn.

Putje steekt uit en slordige loopschotten.

Zelfde putje. Goede creatieve oplossing voor aaneengesloten looproute.

Voorkom valpartijen. Leg loopschotten recht en stabiel neer.

Leg ook bij halfverhardingen loopschotten neer.

Onderbreek de looproute niet, gebruik altijd goed begaanbare loopschotten. Vooral voor gehandicapten is dit een ontoelaatbare situatie.

Linten zijn niet toegestaan. Ze worden snel genegeerd en leveren onveilige situaties op. Voor visueel gehandicapten en blinden niet voelbaar.

Slordig neergelegde loopschotten.

Goed aangegeven waar de looproute loopt. Goed gebruik van lage hekken (alleen gebruiken bij veilig werkvlak) waardoor betere sociale veiligheid ontstaat.

Met een klanktegel kunnen slechtzienden en blinden opmerkzaam worden gemaakt op de opbreking. Zet in ieder geval de opbreking altijd af met fysieke materialen.

Voorkom sociaal onveilige situaties, plaats halfopen hekken en, als nodig, tijdelijke verlichting.

Slordig neergelegde, niet aaneengesloten loopschotten.

Plaatsen bord G7 maakt duidelijk dat het een looproute is en vereenvoudigt handhaving op (brom)fietsen. Goed gebruik van lage hekken (alleen gebruiken bij veilig werkvlak) waardoor betere sociale veiligheid ontstaat en duidelijk wordt hoe de looproute loopt.

Nóg beter was het naar binnen plaatsen van de voeten van het bouwhek.

Duidelijke looproute. Maak zolang mogelijk gebruik van de bestaande verharding. Aan halfdichte hekken kunnen moeilijk fietsen worden vastgemaakt. De doorgangruimte blijft daardoor behouden.

Door de werkzaamheden was de verlaagde stoep niet meer beschikbaar. Alleen met behulp van omstanders kon deze mevrouw het trottoir op.

Behoud doorgang. Zorg dat voetgangers altijd goed langs het werk kunnen gaan.

Voorkom ook eventuele valkuilen aan weerskanten van de hellingbaan en plaats daar bijvoorbeeld baakschilden.

Voorkom voetgangers op het werkerrein! Zet werkvakken altijd af en geef duidelijk aan waar de looproutes zijn.

Voorkom hoogteverschillen.

Voorkom dat slordig neergelegde materialen de doorgang verminderen.

Behoud doorgangsruijnte. Geen rommel op de looproute. Leg loopschotten altijd ordelijk neer.

Voorkom valkuilen en zet het werkvak goed in de hekken.

Voorkom zoveel mogelijk dat sleuven en kuilen 's nachts open liggen.

Als voetgangers over de rijbaan worden geleid, moeten ze met een harde afzetting worden beschermd tegen het overige verkeer.

Zet werkterreinen, hoe klein ook, altijd met fysieke materialen af.

Plaats, als nodig, tijdelijke verlichting en voorkom sociaal onveilige looproutes.

Te smalle doorgang. Zet geen materialen op looproutes. Probeer een andere plek te zoeken voor aggregaten e.d.

Onacceptabele en gevaarlijke situatie. Plaats bij gevaarlijke situaties hoge hekken!

Te smalle loopschotten voor een winkelstraat.

Creëer bij lange werkvakken oversteekplaatsen (doorsteken) naar de overzijde en geef dit middels borden aan.

Omdat een doorsteek het werkvak verdeelt in twee werkvakken, moeten beide 'kopse' kanten van het werkvak goed worden afgezet.

Goed rekening gehouden met het gebruik van de straat. Gebruik in drukke gebieden (winkelstraten etc.) altijd brede loopschotten. Goed aangesloten op definitieve verharding.

Goed gebruik gemaakt van lage, gesloten, hekken. Goed de voeten van het hekwerk naar binnen geplaatst.

Laat voetgangers niet meer dan 150 meter extra omlopen.

Werkzaamheden en fietsers

Creëer duidelijke en goed begaanbare fietsroutes langs het werk. Leg geen onlogische of sociaal onveilige omleidingsroutes aan en bewaak tijdens de werkzaamheden de kwaliteit van de fietsroutes.

Voldoet niet als fietspad. Geen aansluiting tussen verschillende verhardingen kan leiden tot valpartijen.

Ook voor de voetgangers had de kabelgoot gesloten moeten zijn.

Keurige kabelgoot.

Voor een vlak fietspad moeten onregelmatigheden met (asfalt) hellingbanen worden afgevlakt.

Geen troep en materialen op de fietsroute.

Fietspaden moeten ook in de tijdelijke situatie goed begaanbaar zijn.

Gevaarlijke kuilen (valgevaar) zijn ontoelaatbaar.

Géén materiaal op de fietsroute.

Het bord 'fietsers afstappen' niet of nauwelijks gebruiken. Fietzers zullen het vaak negeren. Zorg dat fietsers de werkzaamheden fietsend (bijvoorbeeld via een korte omleidingsroute) kunnen passeren.

Schep veilige fietsvoorzieningen. Als fietsers vanwege de veiligheid toch moeten afstappen, gebruik dan ook fysieke afsluitingen (hekken) of gebruik verbodsborden als C14 of C15.

Geef duidelijk aan waar de fietsroutes lopen en voorkom fietsers tussen het werkverkeer.

Levensgevaarlijk. Voorkom menging van fietsers, voetgangers, autoverkeer met werkverkeer.

Smalle doorgang en te scherpe hoek.

Goed aangeven waar tijdelijk fietspad loopt. Hellingbaan aangebracht voor afvlakken hoogteverschillen.

Te krappe doorgang. Behoud goede doorgang voor fietsers en plaats afzettingen voor scheiding met overig verkeer. De lantaarnpaal waar de fietsers zich hier langs wringen, had in dit geval ook met rood-witte banden gemarkeerd kunnen worden. Vooral in de avonduren is er reële kans op aanrijdingen.

Hellingbaan aangebracht voor afvlakken onregelmatigheden. Goed aangeven waar tijdelijk fietspad loopt. Goed gebruik van het bord G11.

Levensgevaarlijk. Zet bij dergelijke kortstondige situaties altijd een verkeersregelaar in.

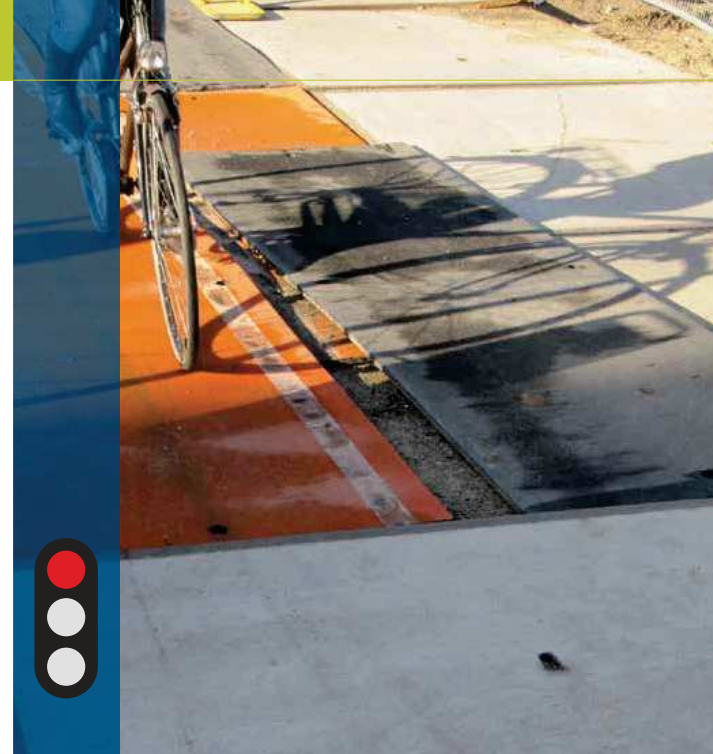

Goed aangegeven hoe de tijdelijke fietsroute loopt. Goede fysieke scheiding tussen voetgangers en fietsers.

Als elementen zoals klemfixen niet zijn bevestigd aan de ondergrond kunnen zij makkelijk verschuiven.

Slecht aangegeven waar fietsroute loopt. Slordige inrichting, geen aansluitingen met verhardingen. Te smalle doorgang.

Voorkom valkuilen. Als tijdelijke verharding voor fietsers wordt neergelegd, moet deze wel aangesloten liggen.

Zet bakens wel in lijn met de trottoirband (valgevaar).

Goed aangegeven hoe de tijdelijke fietsroute loopt. Goede fysieke scheiding tussen voetgangers en fietsers.

Bied ook in de tijdelijke situatie goede fietsrekken aan.

Als veel fietsaanbod verwacht wordt, bied dan alternatieve fietsvoorzieningen aan.

Laat fietsers niet meer dan 500 meter extra omfietsen!

Creëer geen onduidelijke situaties. Borden moeten de actuele situatie weergeven. Gebruik fysieke afzettingsmaterialen als fietsers werkelijk een andere route moeten kiezen.

Fietspaden moeten goed begaanbaar zijn.

Gevaarlijk liggende kabels zijn onacceptabel.

Werkzaamheden en gemotoriseerd verkeer

Duidelijke routes en scheiding met bouwverkeer. Informeer de wegbeheerder als laad- en losverkeer of verhuishagens e.d. de doorstroming op omleidingsroutes verstoren.

Werkvak goed aangegeven, hoewel netheid aandacht verdient.

Plekken waar aanrijdgevaar bestaat, moeten worden aangeduid met bakenschilden, waarschuwingshekken of bv. verkeerskegels (verkeerskegels alleen in kortdurende situaties).

Verkeerskegels liefst alleen kortdurend, tijdens de uitvoering, gebruiken. Het is geen stabiele afzetting.

Bakenschilden ter voorkoming van aanrijdingen.

Houd rekening met de te verwachten verkeersstromen. Zorg dat boogstralen voldoen.

Voorkom aanrijdingen en plaats op de kopse kanten van het werkvak altijd bakenschilden en/of waarschuwingshelmen.

Voorkom auto's in het werkvak, zet het werkvak goed in de hekken.

Barriers zijn uitstekende afzetmaterialen en bieden veel duidelijkheid voor het verkeer.

Door parkeerplaatsen tijdelijk op te heffen en daar een passeerhaven te maken, kan de weg tijdelijk gebruikt worden voor twee richtingen. Gebruik eventueel ook officiële RVV borden (hier E1 of E2). Bied indien mogelijk alternatieve parkeervoorzieningen aan.

Alleen voor beperkte duur volstaat deze smalle doorgang.

Verkeer kan soms illegaal de werkzaamheden passeren. Hier rijdt een auto op het voetpad. Als verwacht wordt dat auto's dit zullen doen, kies dan voor fysieke blokkades.

Plaats ter voorkoming van aanrijdingen baken, schilders en/of waarschuwingshekken bij de kopse kanten van het werkvak.

Attendeer het verkeer dat zij werkzaamheden passeren. Plaats bijvoorbeeld geleidebakens, hekken, barriers langs het werkterrein.

Voorkom met fysieke maatregelen dat auto's boven brandkranen gaan staan.

Scheid auto's en fietsers. Bied fietsers een veilige route.

Gele tijdelijke belijning geeft veel duidelijkheid.

Voorkom altijd tegenstrijdige belijning en verwijder de gele belijning na de werkzaamheden. Bedenk dat het verwijderen asfalt kan beschadigen.

Alleen langs de rijrichting afzetten is onvoldoende. Ook aan de voorzijde moet een inleidende afzetting staan.

Een afzetting met verkeerskegels alleen bij een lage verkeersintensiteit en kortdurende werkzaamheden.

Informeer de wegbeheerder als op een omleidingsroute verkeers-hinderende activiteiten plaatsvinden.

Werkzaamheden en openbaar vervoer

Uitsluitend in overleg met het openbaar vervoerbedrijf mag exploitatie van het openbaar vervoer worden gehinderd. Contact hierover vindt plaats via de bereikbaarheidscoördinator van de Gemeente Purmerend.

Voorkom valkuilen, gebruik nooit linten.

Passagiers moeten ongehinderd gebruik kunnen maken van bushaltes.

Goed aangegeven hoe tijdens de werkzaamheden de bushalte kan worden bereikt.

Verwijder na afloop van de werkzaamheden de tijdelijke voetgangers oversteekplaats.

Werkzaamheden in winkelstraten, bij bedrijven en maatschappelijke voorzieningen

Stem werkzaamheden af op de omgeving. Op drukke locaties en bij maatschappelijke voorzieningen (ziekenhuizen, musea, treinstations, etc.) moeten extra maatregelen worden genomen. Bedenk ook dat werkzaamheden in winkelstraten kunnen leiden tot omzetterderving voor ondernemers. Tref maatregelen om de hinder te beperken.

Om omzetterderving te voorkomen, kan extra reclame worden toegestaan.

Bedenk dat reclamebelasting wordt geheven en voorkom onverwachte belastingaanslagen.

Promotionele activiteiten, reclame, braderie, etc. kunnen nuttig zijn. Breng een positieve boodschap en benadruk de bereikbaarheid.

Ruime doorgang is belangrijk. Goed loopbare, brede loopschotten. Goed aangesloten op definitieve verharding. Houd de definitieve verharding zo lang mogelijk in stand.

Bedenk alternatieven voor opslag materialen en behoud zoveel mogelijk ruimte voor voetgangers.

Houd rekening met de hoeveelheid voetgangers en creëer geen nauwe doorgangen.

Bedenk dat panden ook veilig moeten worden ontruimd bij calamiteiten. Versper geen nooduitgangen e.d. en behoud vrije doorloop.

Kunst op bouwhekken verbetert de uitstraling van de omgeving.

Houd het straatbeeld schoon en overzichtelijk. Leg altijd loopschotten neer.

Zorg altijd voor vrije doorloop.

Te smalle, rommelige loopschotten.

Heb aandacht voor de omgeving.
Stort bijvoorbeeld geen aarde bij een terras.

Gesloten lage hekken hebben een betere uitstraling en er kunnen geen fietsen aan worden vastgemaakt.

Definitieve verharding in stand gehouden. Lage hekken verhogen de sociale veiligheid.

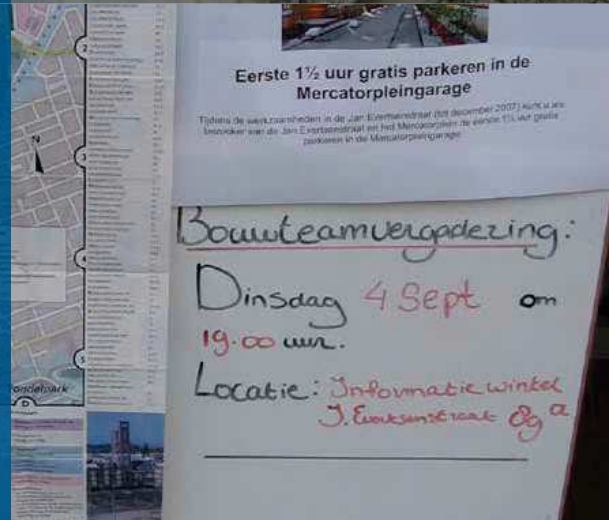
Houd bouwafval en materialen binnen de hekken.

Bedenk mogelijkheden om tijdens de werkzaamheden de winkels goed bereikbaar te houden.

Maak afspraken met de winkeliers dat zij geen uitstallingen e.d. op de looproutes plaatsen.

Bied, als mogelijk, alternatieve parkeervoorzieningen aan.

Een goed communicatieplan brengt ook eventuele verwijzingen naar winkels in kaart (bordenplan) en voorkomt dat ondernemers zelf moeten gaan bewegwijzeren.

Tijdelijke bewegwijzering richting ondernemers niet in de gele kleuren van omleidingsroutes voor verkeer. Zie bijlage A Omleidingsroutes Richtlijnen Tijdelijke Bewegwijzering.

Gebruik altijd officiële borden (hier E7). Gebruik witte belijning en kruis de laad- en loshaven af. Treed in overleg met winkeliers zodat zij geen uitstallingen e.d. op de smallere doorlooppuimte plaatsen.

Goede oplossing door deel trottoir te gebruiken als tijdelijke laad- en loshaven voor ondernemers.

Gebruik niet de kleuren zwart op geel, deze zijn voorbehouden aan omleidingsroutes. Gebruik voor deze borden de kleuren zwart op wit.

Creëer alternatieve mogelijkheden voor ophalen bedrijfsafval.

De doorlooppuimte moet altijd van voldoende kwaliteit zijn.

Maak afspraken met ondernemers hoe zij kunnen inspelen op de werkzaamheden.

Loopschotten moeten goed aaneengesloten en recht liggen. Bij maatschappelijke instellingen (bijvoorbeeld ziekenhuizen, bejaardenhuizen, etc.) moeten de looproutes zijn afgestemd op het gebruik. Gebruik, voor behoud doorgang, halfgesloten hekken. Plaats de voeten van de hekken aan de binnenkant en sluit (eventueel) de onderkant van het hek af met een gele gidslijn.

Te smalle loopschotten voor een winkelstraat.

Nóg beter was het naar binnen plaatsen van de voeten van het bouwhek.

Maak zolang mogelijk gebruik van de bestaande verharding. Halfdichte hekken voorkomen het vastmaken van fietsen aan de hekken en wordt doorgangsruiimte behouden.

Voor een winkelstraat is deze doorgang eigenlijk te smal. Kies, als de werkzaamheden het toelaten, voor een ruimere doorgang. Hoge bouwhekken leiden tot sociaal onveilige 'tunnels'. Gebruik bij een veilig werkvak liever lage hekken.

Goed aaneengesloten loopschotten. Zet, voor een ruimere doorgang, de voeten (blokken) van de bouwhekken aan de binnenkant van het werkvak.

Nood- en hulpdiensten, veiligheid

Qua veiligheid moet voldaan worden aan de geldende wet- en regelgeving. Belangrijk:

- Let op dat mensen bij calamiteiten voldoende ruimte hebben om vanuit gebouwen de openbare ruimte in te vluchten. Zet geen bouwhekken, materialen of materieel op vluchtroutes.
- Plaats geen brandbare materialen en machines dicht bij de gevels van panden.
- Hijs nooit materialen over mensen heen / werk nooit met draglines e.d. over mensen heen.
- Nood- en hulpdiensten moeten altijd toegang kunnen hebben tot het werkvak en/of de omgeving.
- Alleen in overleg met de nood- en hulpdiensten kan afgeweken worden van het uitvoeringsvoorschrift. De vergunninghouder dient de toegankelijkheid voor nood- en hulpdiensten, brandvoorzieningen en (nood)uitgangen van woningen en (openbare) gebouwen te garanderen. Doorrijbreedte is minimaal 3.50 meter. Doorrijhoogte is minimaal 4.20 meter.
- In het geval van laagbouwoningen mag t.b.v. toegang door de brandweer een wegopbreking niet langer zijn dan 2*35 meter (in het algemeen is het 2*40 meter maar gerekend wordt een gemiddelde weg naar de voordeur van 5 meter). Toegang tot overige gebouwen moet per geval in overleg worden bepaald.
- De maximale lengte van 35 meter mag worden overschreden mits binnen de wegopbreking de overrijdbaarheid wordt gegarandeerd d.m.v. stalen rijplaten.
- Brandkranen en aansluitingen voor droge blusleidingen dienen een meter rondom te worden vrijgehouden van obstakels.

Blokkeer nooit de toegang voor de nood- en hulpdiensten.

Maak goede afspraken waar de nood- en hulpdiensten het werkvak kunnen betreden.

Nood- en hulpdiensten moeten altijd toegang kunnen hebben tot het werkvak en/of de omgeving.

Let op dat mensen bij calamiteiten voldoende ruimte hebben om vanuit gebouwen de openbare ruimte in te vluchten.

Hijs nooit materialen over mensen heen en werk nooit met draglines e.d. over mensen heen.

De brandkraan is onvoldoende bereikbaar. Zet deze eventueel met fysieke materialen af.

Garandeer de toegankelijkheid voor nood- en hulpdiensten. Bijvoorbeeld door het neerleggen van rijplaten.

Voorkom menging fietsers, voetgangers en autoverkeer met bouwactiviteiten. Houd bij het ontwerp van het bouwterrein rekening met voertuigbewegingen (laden/lossen etc.). Zet bij dergelijke voertuigbewegingen verkeersregelaar(s) in.

Bedenk dat grote installaties gevaar kunnen opleveren voor de omgeving (valbereik). Houd u aan de regelgeving.

Zet hier een verkeersregelaar in.

Omleidingsroutes

Omleidingsroutes moeten duidelijk zijn aangegeven. Zie bijlage A: Omleidingsroutes richtlijnen tijdelijke bewegwijzering.

Te veel tekst maakt omleidingsbording onbruikbaar.
Routes voor specifieke bedrijven moeten in de kleuren zwart op groen worden geplaatst. Zie bijlage A.

Gebruik correct Nederlands.

Verwijder oude borden met verkeerde informatie. Mensen zullen routeaanwijzingen steeds minder serieus nemen.

Verwacht niet dat mensen zomaar de borden zullen volgen. Gebruik als nodig ook een fysieke afsluiting. Plaats geen omleidingsbebording als deze niet nodig is! Mensen zullen daardoor routeaanwijzingen steeds minder serieus nemen. Omleidingsborden moeten duidelijk zijn en voldoen aan de richtlijnen. ANWB bebording en tijdelijke bebording mogen niet met elkaar in tegenspraak zijn. Zie bijlage A.

Plaats borden op goed zichtbare locaties.

Opslag bouwmaterialen

Bouwmaterialen moeten ordelijk en veilig binnen de hekken opslaan.

Creëer opslagplaatsen voor bouwmaterialen en voorkom dat bouwmaterialen hinderlijk in de openbare ruimte staan.

Goed binnen hekken opgeslagen.

Slordig straatbeeld. Linten mogen niet worden gebruikt. De afzetting is onvoldoende.

Veel onnodige hinder voor bewoners. Creëer een goede opslagruimte.

Verwijder borden als zij niet meer van toepassing zijn.

Voorkom rondzwerfende materialen buiten het werkvak. Slordig straatbeeld, onnodig verlies aan doorgangsruimte.

Veilige doorloopruimte creëren door deze goed aan te geven.

De centrale afvalplaats hoort binnen het werkvak.

Centrale plek voor bouwafval voorkomt zwerfafval.

Creëer een afvalverzamelplek en voorkom rondzwerfend bouwafval. Hek altijd gesloten houden, zo veel mogelijk in rechte lijn plaatsen en voeten naar binnen richten.

Goed de rommel binnen het werkkerrein gehouden en redelijke doorloop voor voetgangers. Goed gebruik van lage hekken. Nog beter was een gesloten hek geweest (i.v.m. tegen gaan vastmaken fietsen).

Plaats bouwmaterialen aan de voet van bomen altijd op plaatmateriaal zodat de wortels niet beschadigd raken door puntbelasting.

Parkeerplaatsen en werkzaamheden

Bied indien mogelijk alternatieve parkeergelegenheid in de buurt. Hef nooit zomaar gehandicapten- en hulpverlenersparkeerplaatsen op, maar overleg altijd met de gemeente. Informeer de betreffende gebruiker ruim van te voren en bied een alternatieve parkeergelegenheid aan.

Bouwmaterialen binnen de hekken opslaan.

Voor het tijdelijk opheffen van parkeerplaatsen moet u minimaal tien dagen voor uitvoering bij de Gemeente Purmerend, afdeling Vergunningen een Tijdelijke Verkeers Maatregel (TVM) aanvragen.

Voorbeeld van een alternatieve parkeerplaats, helaas met materiaal opslag in de vrije ruimte naast de boom.

Op een goede manier gebruik gemaakt van stalen rijplaten. Op een goede manier verkeersbakens geplaatst die plekken markeren die mogelijk een probleem zouden kunnen veroorzaken. Op een goede manier de kopse zijden van een werkvak met verkeershekken afgezet. Op een goede manier boom-bescherming aangebracht.

Een TVM is verplicht bij het gebruik maken van parkeerplaatsen.

Verwijder borden als deze niet meer van toepassing zijn!

Straatmeubilair, beelden en bomen

Straatmeubilair, beelden en bomen mogen niet beschadigd worden.

Bescherm beelden en stapel nooit bouwmaterialen tegen het kunstwerk aan.

Bescherm beelden en stapel nooit bouwmaterialen tegen het kunstwerk aan.

In principe niet werken onder de kroon van de boom. Indien vereist dan wortels beschermen door 10 cm zand en rijplaten.

Takken en wortels mogen uitsluitend worden verwijderd na toestemming van de Gemeente Purmerend. Bij takken en wortels dikker dan 4 cm. moet een gemeentelijke boomdeskundige of een gecertificeerde boomverzorger (European Treeworker) worden ingeschakeld.

Onderhoud ook de boombescherming.

Gooi geen cementresten, speelwater, strooizout en andere reststoffen bij de boom. Voorkom dat de bodem binnen de doorwortelde zone wordt verdicht. Onder de kroon geen materialen, werkketen, containers en/of afval. Lees ook de instructies Boom Effect Analyse (BEA).

Voorkom dat de bast van bomen beschadigd wordt en plaats boombescherming altijd ruim rond de boom.

Voorkom dat wortels worden beschadigd en neem verharding binnen de doorwortelde zone bijvoorbeeld handmatig op (pakketteren)

Hoog het maaiveld rond bomen nooit zomaar op met grond. De boom sterft hierdoor.

Voorkom schadeclaims en berg straatmeubilair tijdens de werkzaamheden goed beschermd op.

Onder de kroon van de boom geen opslag van materialen.

Dek wortels af als deze langer dan een dag in contact komen met de buitenlucht.

Graaf het maaiveld binnen de doorwortelde zone altijd voorzichtig (bijvoorbeeld handmatig) af. Lees ook de instructies Boom Effect Analyse (BEA).

Goed afgedekt wortelgestel.

Afzettingen en bouwhekken

Werkterreinen moeten goed zijn afgescheiden van de openbare ruimte. Het moet duidelijk zijn waar de openbare ruimte eindigt en waar het werkterrein begint. Hekwerken tot 1.20 meter bestaan uit gesloten platen. Hierdoor kunnen er geen fietsen aan worden vastgemaakt en wordt de doorgangsruijnte dus niet beperkt. Het rasterwerk aan de bovenzijde van 2.00 meter hoge hekken, liefst fijnmazig.

Gebruik bij onveilige situaties:

- hoge hekwerken 2.00 meter,
- onderzijde tot 1.20 meter gesloten,
- bovenzijde: doorzichtig, liefst fijnmazig en geschoord.

Gebruik bij veilige situaties:

- halfhoge hekken (liefst gesloten) tot 1.20 meter.

Goed aangegeven dat het werkvak géén openbare ruimte is.

Goed gebruik van lage hekken (i.v.m. sociale veiligheid). Goed gebruik van barrier voor scheiding voetgangers en fietsers.

Linten zijn niet toegestaan. Ze worden snel genegeerd en leveren onveilige situaties op.

Plaats, als mogelijk, de voeten van het hekwerk naar binnen.

Goede, duidelijke afzetting.

Linten zijn niet toegestaan. Raken makkelijk los, zijn niet voelbaar voor visueel gehandicapten en geven een rommelig straatbeeld.

Houd afzettingen schoon, plaats omleidingsborden ordelijk. Zie bijlage A Omleidingsroutes Richtlijnen Tijdelijke Bewegwijzering.

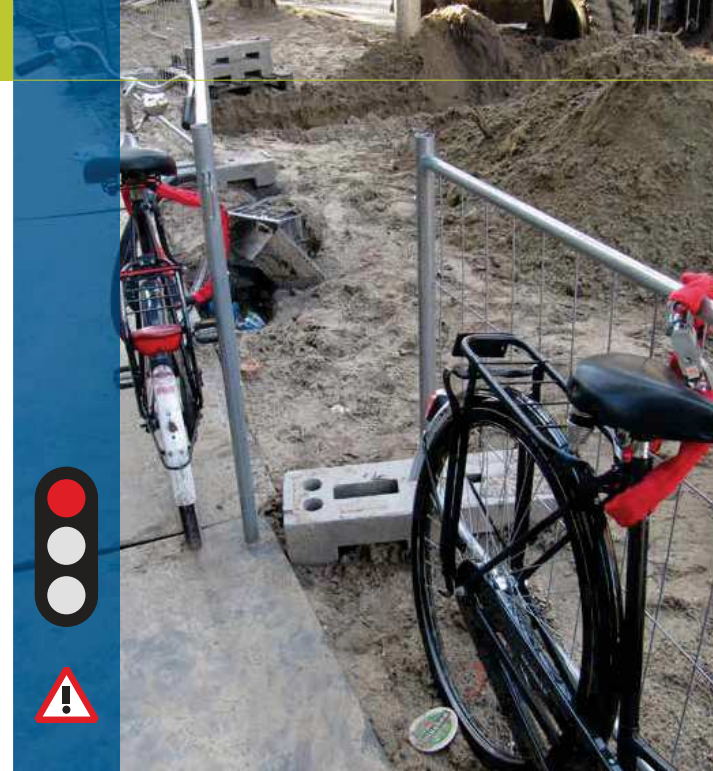
Plaats geen hekwerken voor vuilnisbakken, postbussen, etc. Houd deze bereikbaar, verwijder ze, sluit ze af of verplaats ze.

Kunst op bouwhekken kan de uitstraling verbeteren.

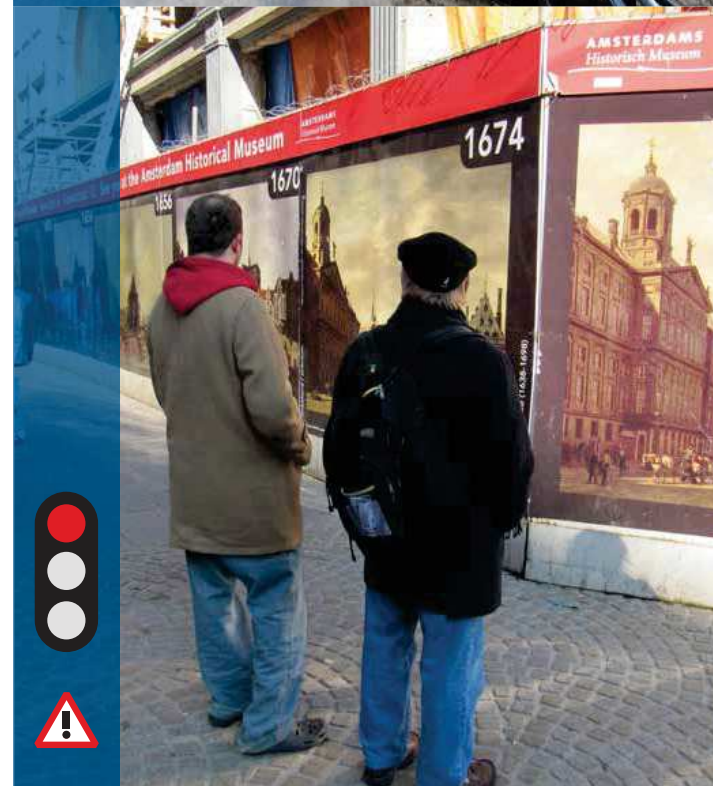

Loshangende linten kunnen gevaar opleveren voor fietsers.

Houd hekwerken gesloten.

Voorkom dat fietsen aan de hekken worden vastgemaakt en gebruik gesloten hekken.

Als gesloten bouwhekken mogelijk zijn, dan kunnen deze prima worden gebruikt voor verfraaiing.

Let wel op de reclame- en precarioverordening.

De verkeersregelaar

Als verkeersafzettingen alleen niet voldoende zijn voor veilige uitvoering van het werk, kan een gecertificeerde verkeersregelaar worden ingezet. Verkeersregelaars mogen alleen met toestemming van de bereikbaarheidscoördinator van de Gemeente Purmerend worden ingezet.

Actieve verkeersregelaars hebben een toegevoegde waarde voor de verkeersveiligheid.

Vooral bij drukke verkeerstromen en ingrijpende afsluitingen (bijvoorbeeld bij evenementen) kunnen verkeersregelaars onmisbaar zijn.

Verkeersregelaars hebben ook een communicatieve functie.

Verkeersregelaar ingezet voor tijdelijk stopzetten verkeer.

Geluidsoverlast

Geluidsoverlast is een bron van ergernis. Probeer deze hinder zoveel mogelijk te beperken.

Voor werkzaamheden tussen 19.00 en 07.00 uur moet een vergunning voor werken in de avond en nacht worden aangevraagd. Deze kent een doorlooptijd van acht tot tien weken.

Beperk geluidsoverlast zoveel mogelijk.

Vooral in de avond- en nacht is geluidshinder een bron van ergernis. Probeer hinder zoveel mogelijk te beperken.

Logistiek

De aan- en afvoer van materialen moet zo min mogelijk hinder opleveren voor het overige verkeer. Het werkvak moet daarop zijn ingericht.

Het reserveren van parkeerruimte binnen het werkkerrein is niet toegestaan.

In specifieke situaties kan, in goed overleg met de gemeente, gekozen worden juist wel parkeren toe te staan. Uitgangspunt is minimale overlast voor omwonenden en omliggende bedrijven en voorzieningen.

Als toch buiten het werkvak puin wordt afgevoerd, dan moeten er voldoende maatregelen worden getroffen ter voorkoming van letsel.

Levensgevaarlijke situatie door achteruitdraaiend werkverkeer. Uitsluitend onder toezicht van begeleider(s) zijn dergelijke handelingen toegestaan. Afhankelijk van de complexiteit en het gevaar kan gekozen worden voor één of twee begeleiders.

Werkverkeer op de openbare weg leidt al snel tot forse verkeershinder. Houd bij de inrichting van het werkterrein rekening met de bouwlogistiek en afhandeling van het werkverkeer. Maak gebruik van bufferplaatsen zodat werkverkeer op afroep naar het werkterrein kan.

Werkvoertuigen mogen alleen gebruik maken van een RVV ontheffing als dat direct noodzakelijk is. Vrij parkeren valt daar niet onder. Het neemt onnodig veel plek in de openbare ruimte in.

Door het plaatsen van bouwketen op alternatieve locaties blijft meer ruimte over voor het verkeer.

Sociale veiligheid

Voorkom sociaal onveilige situaties door goede overzichtelijkheid en verlichting.

Voorkom donkere looproutes en breng als nodig tijdelijke verlichting aan. Bedenk dat (fiets) omleidingsroutes die overdag veilig zijn, 's avond sociaal onveilig kunnen zijn (bijvoorbeeld door een park). Zie ook bijlage A.

Voorkom donkere hoeken en doorgangen en gebruik tijdelijke verlichting om de sociale veiligheid te verhogen.

Voorkom lange 'afgesloten' passages en gebruik bouwhekken met aan de bovenzijde open rasterwerk. Deze plek is onnodig zeer sociaal onveilig.

Voorkom lange 'afgesloten' passages en gebruik bouwhekken met aan de bovenzijde open rasterwerk.

Dagelijks beheer van de werkomgeving

Dagelijks beheer van tijdelijke maatregelen is belangrijk. Controleer dagelijks de loopschotten, bouwhekken en omleidingsborden. Zonder dagelijks beheer verandert een goed ingerichte tijdelijke omgeving snel in een onbereikbare, onleefbare en onveilige plek.

Oude informatie- en omleidingsborden verwijderen!

Loopschotten ontdoen van teveel zand, rechtleggen en rommel en bouwmaterialen opruimen.

Bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid bij werkzaamheden valt of staat met dagelijks beheer.

Verkeerslichten

Stem verkeerslichten af op de tijdelijke situatie. Neem hierover tijdig contact op met Gemeente Purmerend.

Voorkom verkeerslichten zonder functie. Ze beïnvloeden onnodig de wél bestaande verkeersstromen.

Werkende verkeerslichten richting tijdelijk afgesloten wegen, hinderen onnodig de verkeersafwikkeling voor wel bestaande rijrichtingen.

Verkeerslichten zijn nauwkeurig afgestemd op alle verkeerstromen. Het niet gebruiken of afsluiten van één verkeerslicht heeft consequenties voor de afwikkeling van de overige verkeerstromen. Neem altijd tijdig contact op met de gemeente.

Parkeergelegenheid op een weggedeelte waar een om- en omregeling van kracht is, kan gevaarlijk zijn. Auto's vanaf een parkeerplek kunnen in tegengestelde richting rijden met een tegemoetkomende verkeersstroom die groen licht heeft gekregen. Hef daarom parkeerplekken op en zet ze af met fysieke materialen.

Voor tijdelijke verkeerslichten is toestemming nodig van de gemeente.

Tijdelijke belijning

Tijdelijke gele belijning geeft veel duidelijkheid voor het verkeer.
Verwijder de gele belijning na afloop van de werkzaamheden. Tijdelijke gele- en definitieve witte belijning lopen anders verwarrend door elkaar.

Goed aangebrachte tijdelijke belijning.

Plaats borden liefst niet op de rijstrook, maar behoud zoveel mogelijk de doorgang.

Duidelijke, tijdelijke belijning. Als deze niet verwijderd wordt ná de werkzaamheden, levert dat gevaarlijke situaties op.

Bedenk dat het verwijderen van de verf het asfalt kan beschadigen.

Als gekozen wordt voor tijdelijke belijning moet deze wel goed worden aangebracht. Het na de werkzaamheden weer verwijderen van de verf, kan het asfalt beschadigen.

Bijlage A

Omleidingsroutes **richtlijnen** tijdelijke **bewegwijzering**

Het afsluiten van een weg heeft voor het verkeer ingrijpende gevolgen. De bekende route is plotseling afgesloten en een alternatieve route moet worden gevolgd. In het drukke verkeer moeten weggebruikers aandacht gaan besteden aan de tijdelijke bewegwijzering. Het vraagt van de weggebruiker de nodige concentratie, flexibiliteit én bereidwilligheid om de omleidingsroute te gaan volgen.

Om de weggebruikers goed en veilig om te leiden, moet de tijdelijke bewegwijzering van hoge kwaliteit zijn: begrijpelijk, goed zichtbaar en met de juiste informatie. De tijdelijke route moet waar mogelijk worden afgestemd op de permanente bewegwijzering.

Het goed informeren van het verkeer vraagt om meer inzet dan het simpelweg plaatsen van een aantal gele borden. Een omleidingsroute moet voldoen aan vastgestelde kwaliteitscriteria.

De kwaliteitscriteria vindt u in deze richtlijnen. Deze richtlijnen zijn een uitwerking van de CROW publicatie Omleidingen en tijdelijke bewegwijzering (CROW-publicatiereeks 96).

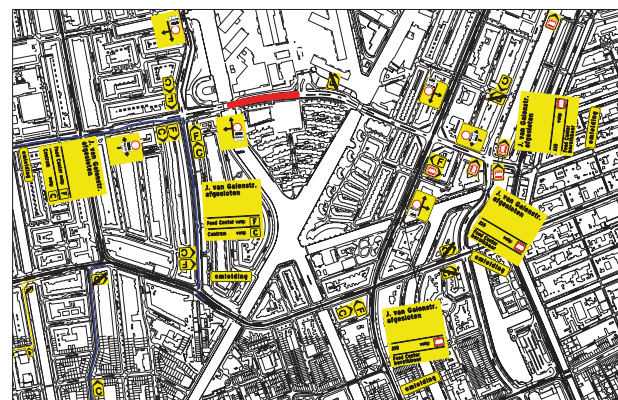
Welke '1' moet worden gevolgd?
Verwarrende informatie leidt tot verminderde bereidheid de informatie op te nemen en kan leiden tot gevaarlijke verkeerssituaties.

Van de weggebruiker kan niet worden verwacht dat hij deze informatie snel tot zich neemt.
De richtlijnen schrijven een heldere informatie-verstrekking voor.

1 Ontwerp: het bebordingsplan

Het is belangrijk een goede omleidingsroute te ontwerpen. Dit ontwerp heet het bebordingsplan. Het ontwerp van de omleidingsroute kan ook geïntegreerd worden in het gehele verkeersmaatregelenplan, waarmee alle tijdelijke verkeersvoorzieningen (ook afzettingen etc.) in kaart worden gebracht.

Bebordingsplan werkzaamheden Jan van Galenstraat Amsterdam.

In het bebordingsplan komen aan de orde:

- de tijdelijke route(s)
- de locatie van de tijdelijke borden
- de wisselwerking met de permanente bebording
- de wisselwerking met andere omleidingsroutes
- de teksten op de borden

Als er gewerkt wordt op de infrastructuur zal het bebordingsplan deel uitmaken van het **BLVC-plan**

Voorafgaande aan het intekenen van het bebordingsplan is het zeer aan te bevelen eerst de situatie ter plekke te schouwen. Hoe zien de alternatieve routes eruit, waar staat de permanente bewegwijzering en hoe kan daar op ingespeeld worden? Bebordingsplan wordt afgestemd met de bereikbaarheidscoördinator van Gemeente Purmerend.

Houd rekening met de hoogte van viaducten en boogstralen i.v.m. het omleiden van vrachtverkeer en touringcars.

Laat verkeer met gevaarlijke stoffen niet buiten de vastgestelde gevaarlijke stoffen routes rijden. Neem bij het afsluiten van een dergelijke route contact op met de wegbeheerder. Leid fietsers en voetgangers niet langs sociaal onveilige locaties.

De tijdelijke routes

Gemotoriseerd verkeer

Als drukke verkeersstromen worden omgeleid over wegen met onvoldoende capaciteit kan dat tot verkeerschaos leiden. Verkeer moet daarom worden omgeleid over wegen van eenzelfde karakter die het verkeersaanbod kunnen verwerken.

Houd rekening met de capaciteit van de wegen en het mogelijk samenvallen met omleidingsroutes van andere projecten. Houd i.v.m. de verkeersveiligheid rekening met drukke fiets- en voetgangersroutes.

Fietzers

Omleidingsroutes zijn voor fietsers vaak ingrijpender dan voor gemotoriseerd verkeer.

Aanbevolen wordt eerder te kiezen voor het omleiden van het gemotoriseerd verkeer en de aanwezige ruimte rond het werkvak te benutten voor fietsers en voetgangers.

Als fietsers moeten worden omgeleid doe dit dan langs een (sociaal) veilige route waardoor de omleidingsroute ook 's nachts door fietsers kan worden gebruikt. Ontwerp daarom geen omleidingsroutes door parken en bedrijventerreinen.

Bovendien moet de tijdelijke route voor fietsers begrijpelijk én zo kort mogelijk zijn.

Wijzig tijdens de werkzaamheden de route zo min mogelijk waardoor gewenning ontstaat.

Voetgangers

Ook voetgangers (gelijk aan fietsers) kiezen vaak de kortst mogelijk route en negeren de bebording. Hierdoor kunnen zeer gevaarlijke situaties ontstaan. Omleidingsroutes moeten daarom logisch en comfortabel zijn. Bedenk dat grote voetgangersstromen een ruime doorgang nodig hebben.

Ook tijdelijke voetgangersroutes moeten zo kort mogelijk zijn.

Voetgangers (en fietsers) laten zich niet altijd leiden door borden maar kiezen de kortst mogelijke route. Ontwerp daarom een logische route.

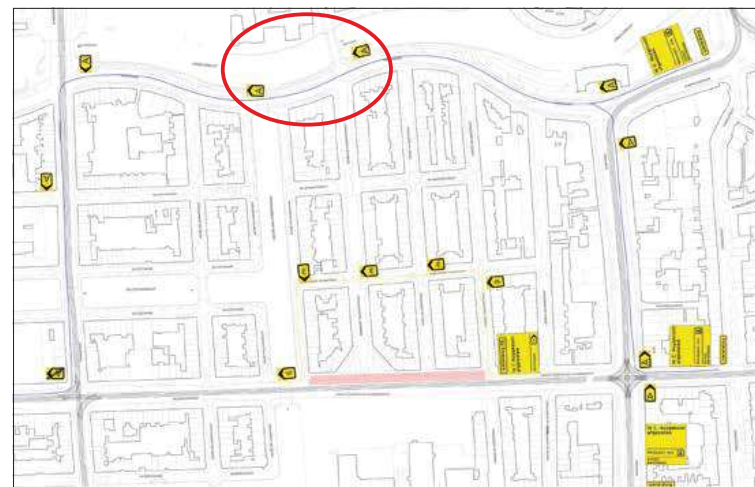
Locatie van de borden

De weggebruiker moet 'geleid' worden. Plaats de borden op logische en zichtbare locaties die de weggebruiker voldoende houvast geven bij het volgen van de omleidingsroute.

In een stedelijke omgeving krijgt de weggebruiker op korte afstanden enorm veel informatie (druk verkeer, reclames etc). Omdat de zichtbaarheid sterk afhankelijk is van de specifieke situatie zijn standaard afstandsmaten moeilijk te geven. De CROW richtlijn dat de leesbaarheids - afstand bij 30 km/h 50 meter is, is niet altijd voldoende.

U moet hier kortom op uw inzicht afgaan en zich verplaatsen in de weggebruiker die zijn weg moet vinden.

Het is belangrijk niet uitsluitend borden te plaatsen voorafgaand aan het beslissingsmoment (moment van keuze voor links-, rechtsaf of rechtdoor), maar ook regelmatig herhalingsborden te plaatsen zodat de weggebruiker weet dat hij zich nog op de juiste route bevindt.

Herhaal regelmatig de routeaanduiding

Wisselwerking met permanente bebording en Dynamische Route Informatie Panelen

Vanzelfsprekend mag er geen tegenstrijdigheid bestaan tussen de permanente en de tijdelijke bewegwijzering. CROW schrijft voor dat de afgesloten route op de permanente bewegwijzering met tape moet worden worden afgeplakt. Let op, dit geldt ook voor de permanente bewegwijzering van fiets- en voetgangersroutes.

In het bebordingsplan kunt u aangeven welke permanente bebording zal worden afgeplakt.

De (zwarte) tape mag niet voorzien zijn van een permanente lijmlaag. Bij het weer verwijderen beschadigt tape met een permanente lijmlaag de toplaag van het bord.

De zwarte tape moet zo worden aangebracht dat de bestemming weliswaar is doorkruist maar nog wel herkenbaar is.

Het doorkruisen van de permanente bebording kan alleen na toestemming.

Stem de informatie van uw tijdelijke route af op de informatie op de permanente bewegwijzering.

In Purmerend kan, voor actuele informatie voor verkeersdeelnemers, gebruik gemaakt worden van Dynamische Route Informatie Panelen (DRIP's). Deze panelen zijn in beheer en onderhoud bij de provincie Noord Holland. In overleg met provincie Noord Holland kunnen opschriften worden aangepast.

Het permanente bord had hier met tape afgeplakt moeten worden.

Een voorbeeld van dynamische route-informatie.

Voor het afplakken van de permanente bewegwijzering is expliciet toestemming nodig van de wegbeheerder.
Let op, plak de afgesloten route ook af op de bewegwijzering voor fietsers- en voetgangers.

Wisselwerking met andere omleidingsroutes

U brengt in het bebordingsplan zoveel mogelijk in kaart waar andere omleidingroutes uw omleidingsroute kruisen. Op die manier krijgt de wegbeheerder (die immers verantwoordelijk is voor de bewegwijzering op zijn grondgebied) goed zicht op de afwikkeling van het verkeer.

De wisselwerking is vooral belangrijk bij de aanduiding van de tijdelijke route, bijvoorbeeld 'volg A'. Het mag natuurlijk niet zo zijn dat er op één plek, twee verschillende omleidingsroutes 'volg A' lopen.

Om tegenstrijdige informatie te voorkomen, zal het altijd de wegbeheerder zijn die uiteindelijk beslist over de routeaanduiding.

Aanduiding van de tijdelijke route

In uw bebordingsplan zal u ook een voorstel doen voor de aanduiding van de tijdelijke route. Het is echter aan de wegbeheerder de aanduiding van de tijdelijke route definitief vast te stellen. Hiermee wordt voorkomen dat meerdere elkaar kruisen de tijdelijke routes van verschillende projecten op dezelfde manier zijn aangegeven.

Op 5 verschillende manieren kunnen tijdelijke routes worden aangeduid:

- 1 Richting de rijksweg
Rood vlak met letter
A + nummer(s)

- 2 Richting de provinciale weg
Geel vlak met letter
N + nummer(s)

- 3 Vaste letter richting een wijk

Als op de permanente bewegwijzering een wijk wordt vermeld dan wordt ook op de tijdelijke bewegwijzering deze wijk vermeld.

Omleidingsroutes richting wijken moeten met een **vaste** letter worden aangeduid. Wordt een vaste letter op de omleiding reeds toegepast, dan moet om verwarring te voorkomen vanzelfsprekend een alternatieve letter worden gekozen.

Overwhere	volg	OW
Wheermolen	volg	WM
Gors	volg	GO
Centrum	volg	CE
Weidevenne	volg	WV
Purmer Zuid	volg	PZ
Purmer Noord	volg	PN

Industrie		
 Koog	volg	KO
 Baanste West	volg	BW
 Baanste Oost	volg	BO
 Baanste Noord	volg	BN

4 Letter voor omleidingsroute direct om afsluiting heen

Bij omleidingsroutes waarbij g één richtingen worden gecommuniceerd en waarbij weggebruikers om de afsluiting heen, worden teruggeleid naar de straat, wordt als routeaanduiding de eerste letter van de straat gebruikt.

Bijvoorbeeld: **Kuinderstraat afgesloten volg K**

Op die manier is er een 'verband' tussen de opbreking en de routeaanduiding.

Voor de routeaanduiding zo min mogelijk de letters **P** en **H** gebruiken. P kan tot verwarring leiden met parkeerverwijzingen, H tot verwarring met de routeaanduiding Hospitaal.

5 Bij calamiteiten

Bij **omleidingsroutes** ten gevolge van **calamiteiten** wordt als routeaanduiding **een cijfer** gebruikt.

2 Ontwerp: waar, welk bord

Er is besloten één soort vormgeving voor de tijdelijke bewegwijze ring te gebruiken. De borden hebben een vast stramien van teksten en informatie.

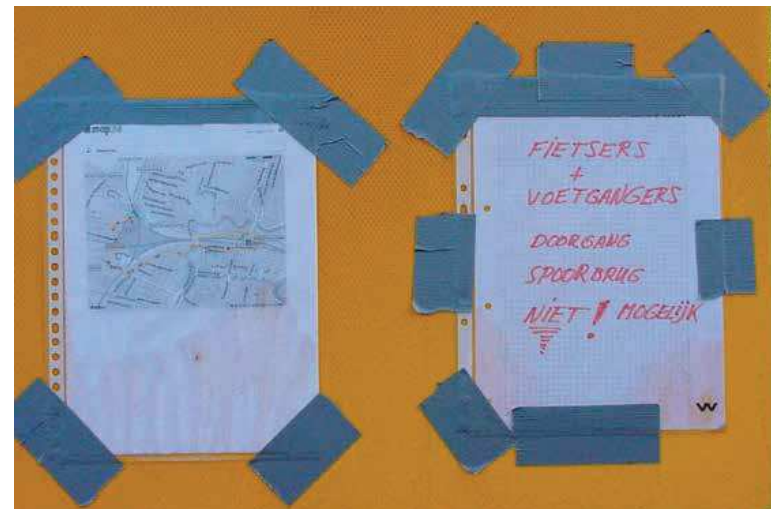
Het vaststellen van een format is belangrijk voor de leesbaarheid. De neiging om bijvoorbeeld zoveel mogelijk informatie aan te bieden is begrijpelijk, maar kan borden onleesbaar maken. Bovendien leidde het verschil in vormgeving van borden soms tot minder duidelijke bewegwijzering.

Er is daarom gekozen voor een vast modulair systeem van informatie dat bestaat uit:

- Informatie **voorafgaande** aan de tijdelijke situatie
- Informatie **gedurende** de tijdelijke situatie

Te veel informatie leidt tot onduidelijke borden.

De borden zijn onderverdeeld in:

- Type A Vooraankondigingsbord
- Type B Aankondigingsbord
- Type C Informatiebord
- Type D Symbool-informatiebord
- Type E Routebord
- Type F Eind-routebord
- Type X Specifieke doelenbord (winkels, ondernemingen etc)

Type A Vooraankondigingsbord

Informatie voorafgaande aan de tijdelijke situatie

Om te voorkomen dat teveel informatie op één bord wordt geplaatst, wordt informatie over start en einddatum van de omleidingsroute op separate vooraankondigingsborden geplaatst.

Dit vooraankondigingsbord wordt één week voor de startdatum van de omleidingsroute geplaatst. Het vooraankondigingsbord wordt verwijderd op het moment dat de omleidingsroute daadwerkelijk van kracht is. Op dat moment worden de route-informatieborden type C t/m G geplaatst.

De vooraankondigingsborden hoeven niet geplaatst te worden bij minder ingrijpende werkzaamheden. Bijvoorbeeld werkzaamheden die korter duren dan één werkweek en die zich afspelen op minder gevoelige locaties (weinig gevolgen voor burgers en ondernemers).

Het vooraankondigingsbord bestaat uit de volgende tekstonderdelen:

Waalstraat

afgesloten

**van 13 sep. 19 h
tot 17 nov. 6 h**

ivm filmopnames

De reden van afsluiting moet zo bondig mogelijk genoemd worden, echter algemene termen als 'werkzaamheden' mogen niet worden gebruikt.

Bijvoorbeeld: **asfalteren / nieuwe riolering / herinrichting straat / kermis**

**Waalstraat
afgesloten**

**van 13 sep. 19 h
tot 17 nov. 6 h**

ivm asfalteren

**Waalstraat
afgesloten**

van 13 sep. t/m 17 nov.

ivm herbestrating

**Waalstraat
afgesloten**

**van 13 sep. 19 h
tot 17 nov. 6 h**

ivm filmopnames

Type B Aankondigingsbord

Als de afsluiting een feit is, dan zijn de vooraankondigingsborden verwijderd en vervangen door de route-informatie borden type C t/m G.

Omleidingsroutes worden ingeleid met het aankondigingsbord (type C bord).

In onoverzichtelijke stedelijke situaties kan de wegbeheerder besluiten het type C bord niet te gebruiken. Het heeft in onoverzichtelijke situaties weinig toegevoegde waarde.

Aankondiging algemeen

Aankondiging omleiding / fietsers

Het inleidende bord gericht op fietsers moet worden voorzien van het fietssymbool.

Aankondiging omleiding / voetgangers

Het inleidende bord gericht op voetgangers moet worden voorzien van het voetgangers-symbool.

Type C informatiebord

Het informatiebord informeert de weggebruiker over de afgesloten weg en de te volgen omleidingsroute.

De informatieborden zijn *modulair* van opzet: hoe meer informatie aan de weggebruiker wordt meegedeeld, des te meer vaste modules aan het bord worden toegevoegd.

Basistekst op het D bord is:

Naam van de afgesloten straat of brug. Deze naam moet overeenkomen met de naam op de eerder gebruikte vooraankondigingsborden.

Waalstraat

Daaronder de term:

afgesloten

Daaronder de term:

volg:

Gevolgd door de routeaanduiding:

Als, ondanks een afsluiting, verschillende straten voor bestemmingsverkeer toch bereikbaar zijn, dan wordt dit als volgt, onderscheiden door een lijn onderaan, het bord vermeld:

Lekstraat
bereikbaar

Eventueel kan gekozen worden voor:

Lekstraat / winkels
bereikbaar

Om een wildgroei aan teksten en verwijzingen te voorkomen wordt uitsluitend de voor het bestemmingsverkeer laatst bereikbare straat (bijvoorbeeld Waalstraat) en eventueel grote instellingen met een nationaal en maatschappelijk karakter genoemd. Namen van winkels, ondernemingen, scholen en instellingen mogen niet op de omleidingsborden worden geplaatst, maar separaat op het type X bord worden vermeld.

Type D informatiebord voor routes die het verkeer direct om de afsluiting heen leiden.

Op drukke doorgaande routes kunnen ook richtingen of doelen worden genoemd.

Als richtingsbepaling kan de naam van een wijk worden gebruikt (zie hoofdstuk 1:

Ontwerp: het bebodingsplan)

Type D informatiebord waarbij verschillende te volgen richtingen, bijvoorbeeld richting Centrum en de A10, gescheiden door een lijn onder elkaar zijn gezet.

Bij regelmatig terugkerende afsluitingen wordt datum en tijd op het bord geplaatst

Informatiebord / fietsers

Het type D bord gericht op fietsers is grotendeels gelijk aan het bord gericht op het gemotoriseerd verkeer, maar wordt aangevuld met het bovenin het bord geplaatste fietssymbool:

Net als bij het bord voor het gemotoriseerd verkeer kan (optioneel) de laatst bereikbare straat (bijvoorbeeld Lekstraat) vóór de daadwerkelijke opbreking worden gecommuniceerd.

Gelijk aan het bord voor het gemotoriseerd verkeer, kunnen op dit bord meerdere richtingen en namen van wijken worden gecommuniceerd. **Let op: het fietssymbool wordt altijd gebruikt in de fietsrichting van de pijl**

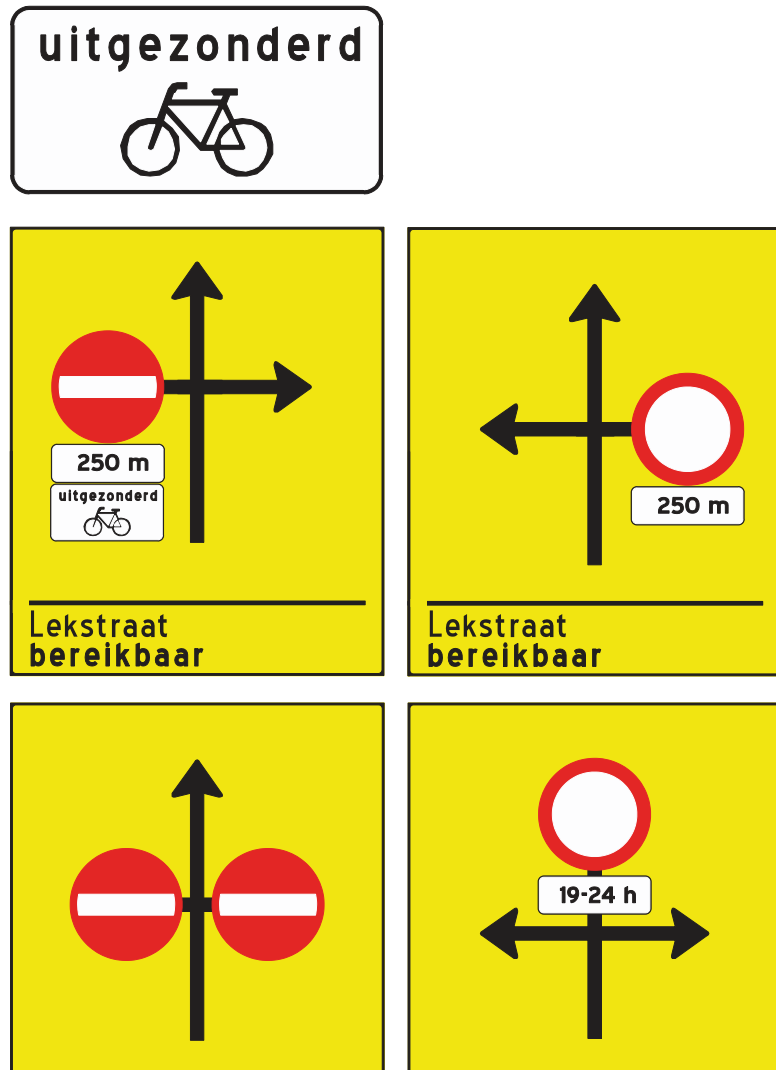

Type D informatiebord / fietsers met meerdere richtingen.

Type D Symbool-informatiebord

Naast de type D informatieborden kunnen ook informatieborden met symbolen worden gebruikt. Deze mogen uitsluitend direct in de omgeving van de afzetting (het beslissingsmoment waarop het verkeer daadwerkelijk de richting moet wijzigen) worden geplaatst en altijd **ná** de type D borden.

Optioneel is het type E bord aan te vullen met de laatst bereikbare straat (bijvoorbeeld Lekstraat bereikbaar) en het fietssymbool met de tekst uitgezonderd (wit op zwart):

Type F Routebord

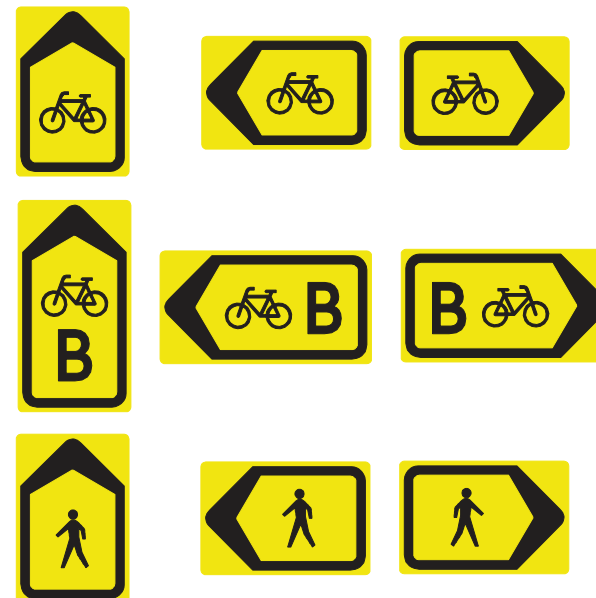
Na de type C, D en E borden moeten de routeborden de weggebruiker helpen zijn route te vinden. Het zijn borden die vooral op beslissingsmomenten worden geplaatst. De borden moeten ook regelmatig op de route worden herhaald. De weggebruiker weet dan, ook als hij geen beslissing over de route hoeft te nemen, dat hij op de juiste tijdelijke route zit.

Bord algemeen

Bord fietsers en voetgangers

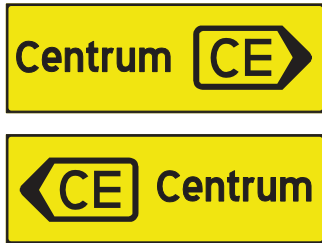
Let op, de richting van het bord is gelijk aan de rij/looprichting van het fiets/voetgangerssymbool

Bord met naamvermelding

Optioneel kan bij drukke verkeersknooppunten en meerdere omleidingsroutes gekozen worden het bord F uit te breiden met de volledige naam van het doel en de routeaanduiding.

Bijvoorbeeld:

Type F Eind routebord

Het laatste gebruikte routebord moet worden voorzien van drie diagonale strepen (doorhalingen).

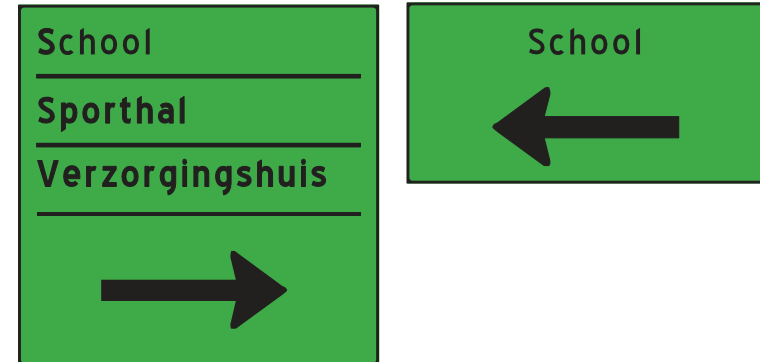
Let op! Dit type F bord wordt niet gebruikt bij fiets- en voetgangersroutes. Het einde omleidingsbord heeft bij fiets- en voetgangersroutes weinig toegevoegde waarde. Bovendien kan dit tot verwarring leiden (verboden voor voetgangers).

Fiets- en voetgangers routes eindigen dus met een type E bord zonder doorhalingen.

Type X Specifieke doelenbord (winkel, ondernemingen etc)

Tijdelijke bewegwijzering moet vanwege de leesbaarheid zo min mogelijk informatie bevatten. Toch is het soms wenselijk om naar winkels, ondernemingen of maatschappelijke doelen (bejaardenhuis, school) te verwijzen. Deze verwijzingen mogen echter **NIET** op de gele bewegwijzeringsschilders worden geplaatst. Uitsluitend de tekst *winkels bereikbaar* mag op het gele bord worden geplaatst.

Specifieke lokale doelen moeten worden geplaatst op een **separaat bord** in retroflecterend groen.

Ook namen van bedrijven niet communiceren op de gele bewegwijzering, maar op het groene, type X bord.

3 Plaatsen en beheer van tijdelijke bewegwijzering

Een bebordingsplan en de vormgeving van de borden kunnen uitstekend zijn... de kwaliteit van de bewegwijzering staat of valt uiteindelijk met de daadwerkelijke plaatsing en het beheer van de borden.

Bij het plaatsen van het bord moet bijvoorbeeld rekening worden gehouden met:

- Bomen die het zicht wegnemen.
- Laad- en loshavens waardoor de kans groot is dat lossende vrachtwagens het zicht op het bord wegnemen.
- Meerdere borden, waardoor de weggebruiker door het bordenwoud het bord niet meer kan zien.

Als omleidingsborden worden geplaatst die nog niet van kracht zijn, moeten deze van de weg worden afgedraaid (blinddraaien) en moet de tekst met zwart tape worden afgeplakt. De borden worden recht gedraaid en de tape wordt verwijderd op het moment dat de omleidingsroute gebruikt gaat worden.

Tussen de bomen en achter een ander bord is niet de juiste plaats voor tijdelijke bewegwijzering.

De uitvoering maakt het verschil.

Verplaats u in de weggebruiker en bedenk waar de borden het best tot hun recht komen. Plaats borden netjes en stabiel. Het straatbeeld wordt daardoor rustiger en de bewegwijzering wordt beter waargenomen.

Plaats borden op de juiste hoogte zodat voetgangers en fietsers zich niet kunnen verwonden. Richtlijnen hiervoor vindt u in de CROW publicatie Omleidingen en tijdelijke bewegwijzering.

Houd rekening met de veelheid aan informatie. Plaats de borden zoveel mogelijk op plekken waar de informatie tot zijn recht komt.

Beheer

Goed beheer is het halve werk. Een door vandalisme beschadigd, opzij gedraaid of gestolen bord, maakt een route tot een zoektocht.

Controleer daarom regelmatig of de bewegwijzering nog van voldoende kwaliteit is. Rij, fiets of loop de route na en kijk of naast de bewegwijzering ook de route zelf nog goed is (ivm onvoorziene werkzaamheden en verstoringen op de tijdelijke routes). Een weggebruiker die door ontbrekende borden de route kwijtraakt of stuit op werkzaamheden, zal immers weinig geneigd zijn een volgende keer de tijdelijke bebording te volgen.

De borden moeten **vanzelfsprekend** (!) de juiste informatie geven. Verwijder daarom na de afronding van een project alle tijdelijke bewegwijzering en houd de informatie up to date!

Na afloop van het werk de borden verwijderen. Een bord zonder functie leidt tot het negeren van borden in het algemeen.

Informatie die niet correct is, leidt automatisch tot het negeren hiervan. De bereidheid tot het volgen van de bewegwijzering, óók als deze wel correct is, vermindert.

Verwijder na afloop van de werkzaamheden alle tijdelijke bewegwijzering. Verwijder óók de tape van de afgeplakte, permanente bewegwijzering!

4 Technische specificaties

Materiaal

Volgens NEN 3381

Bord: altijd van aluminium en met afgeronde hoeken

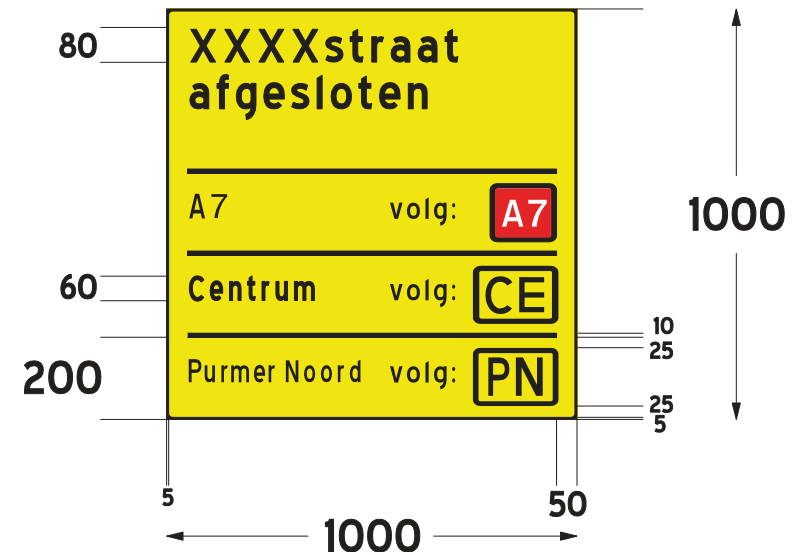
Beplakking: retroflecterend materiaal / fluoriserend diamond grade

Lettertype

ANWB-Uu

Maatvoering

De maatvoering van de borden en opschriften is afhankelijk van de rijsnelheid van het verkeer. Hoe hoger de rijsnelheid, hoe groter de opschriften moeten zijn. Bij 70 km per uur is immers minder tijd om informatie te verwerken. In deze richtlijnen wordt uitgegaan van de gemiddelde rijsnelheid in een binnenstedelijke verkeerssituatie.

Bijlage B

Afkortingen en definities die je tegenkomt in de uitvoering

BEA	Boom Effect Analyse. Handboek waarin is aangegeven waar en hoe in de directe omgeving van bomen gewerkt mag worden.	RVV 87 ontheffing	Een ontheffing van een aantal verkeersvoorschriften. Wordt uitsluitend verleend als dit strikt noodzakelijk is.
Bereikbaarheidscoördinator	De bereikbaarheidscoördinator waarborgt de bereikbaarheid en de verkeersdoorstroming tijdens werkzaamheden en evenementen.	Spitsperiodes	De tijd dat het verkeer het drukst is. De spitstijden lopen van 06.00 – 09.00 uur en van 16.00 – 19.00 uur.
BLVC-plan	Bereikbaarheid Leefbaarheid Veiligheid en Communicatie-plan. Ieder project moet aangeven hoe de werkzaamheden worden uitgevoerd met het oog op bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid en communicatie.	TVM	Tijdelijke Verkeersmaatregel. Een maatregel die genomen wordt bij het tijdelijk afsluiten/stremmen van de straat of het tijdelijk opheffen van parkeerplaatsen.
CROW	Nationaal kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte.	Uitvoeringsplan	Ook bij werkzaamheden die niet op de hoofdnetten plaatsvinden, moet het project aangeven hoe de uitvoering met het oog op de omgeving plaatsvindt. Bij de vergunningverlening wordt dit getoetst.
CROW 96B	Handboek maatregelen bij werk in uitvoering – Niet autosnelwegen. Landelijke richtlijnen voor het veilig uitvoeren van werkzaamheden.	Wegbeheerder	De wegbeheerder verleent de vergunning en handhaaft op de vergunningvoorschriften.
CROW 250	Richtlijn 'Schade voorkomen aan kabels en leidingen'. Landelijke richtlijnen voor het voorkomen van schade aan kabels en leidingen bij graafwerkzaamheden.		
Detectielus	Een detectielus is een lus van koperdraad verzonken in het wegdek waarmee met behulp van elektronica een voertuig kan worden gedetecteerd.		
KLIC-melding	Kabels en Leidingen Informatie Centrum. Verplichte melding bij mechanische graafwerkzaamheden voor ligging gegevens kabels en leidingen in MOOR.		
Kort en Hevig	Uitvoeringswijze, waarbij gekozen wordt voor een snelle uitvoering met relatief veel verkeershinder maar in een verkort tijdsbestek.		
MOOR	Meldpunt Opbrekingen Openbare Ruimte. Binnen MOOR meldt een netbeheerder of aannemer zijn geplande werkzaamheden aan.		
OV	Openbaar Vervoer.		

Colofon

Gemeente Purmerend
Purmersteenweg 42
Postbus 15
1440 AA Purmerend
0299-452 452
www.purmerend.nl

© 2019

Dit handboek is een met toestemming aangepaste versie van het handboek “Zo werken wij in Amsterdam” van Gemeente Amsterdam en aangepast aan de regels van Gemeente Purmerend.

Gemeente Purmerend